

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 16-02-2022 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Maciej Taborowski**

V.7018.141.2022.TS

**Pan
Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Zdrowia**

via e PUAP

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

podczas ostatniego posiedzenia Komisji Ekspertów ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich zasygnalizowany został problem dotyczący wykonywania testów diagnostycznych w kierunku wirusa SARS-CoV-2 u osób w kryzysie bezdomności oraz kierowania bezdomnych, u których potwierdzono zakażenie tym wirusem, do miejsc odosobnienia, co ma celu zapobieżenie zakażeniu się przez inne osoby. Przedstawiciele organizacji społecznych zajmujących się udzielaniem pomocy osobom w kryzysie bezdomności wskazują, że osoby te mają trudności w uzyskaniu od lekarza skierowania na wykonanie testu diagnostycznego RT-PCR, gdyż w większości nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego. Powoduje to, że w praktyce - co do zasady - w przychodniach odmawia się tym osobom udzielenia porady lekarskiej i wystawienia zlecenia na bezpłatne wykonanie wspomnianego testu. Z tego też względu, organizacje społeczne wykonują u osób bezdomnych podejrzanych o zakażenie wirusem SARS-CoV-2 szybkie testy antygenowe. Nawet jednak w przypadku, gdy wynik tych testów jest pozytywny, informacja o zakażeniu danej osoby nie trafia do systemu teleinformatycznego Ewidencja Wjazdów do Polski. W konsekwencji, osoba taka nie jest oficjalnie objęta obowiązkiem izolacji.

Z uwagi na to, że osoby w kryzysie bezdomności przebywają w schroniskach lub noclegowniach, gdzie gromadzi się większa liczba osób, istotną kwestią - z punktu widzenia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego - jest podejmowanie stosownych działań prewencyjnych, aby nie doprowadzić do sytuacji, gdy wśród pensjonariuszy tych obiektów

pojawiają się osoby zakażone wirusem SARS-CoV-2. Dlatego też osoby bezdomne, u których potwierdzono zakażenie w/w wirusem, powinny trafiać do izolatoriów. Nie jest to jednak możliwe w sytuacji, gdy bezdomni są poddawani badaniu na obecność wirusa SARS-CoV-2 w organizmie za pomocą testów antygenowych wykonywanych samodzielnie, których wyniki nie są wprowadzane do systemu - Ewidencja Wjazdów do Polski.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, pomocne w rozwiązaniu zasygnalizowanego problemu mogłoby być wykonywanie przez osoby w kryzysie bezdomności bezpłatnych testów antygenowych w niektórych aptekach oraz punktach wymazowych i laboratoriach diagnostycznych, których wyniki są rejestrowane w bazie danych Ministerstwa Zdrowia gromadzącej informacje o osobach zakażonych wirusem SARS-CoV-2. Liczba miejsc, w których wykonywane są wspomniane testy, wydaje się być jednak niewystarczająca (według danych NFZ na dzień 8 lutego 2022 r. liczba takich miejsc w Polsce wynosi 443), aby zapewnić wszystkim bezdomnym możliwość dostępu do tego rodzaju testów, bez konieczności dowożenia ich do punktów testowania.

Kwestią do rozwiązania pozostaje też skierowanie do izolatorium osoby w kryzysie bezdomności zakażonej wirusem SARS-CoV-2. Z przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2021 r. poz. 2069) wynika, że w przypadku podejrzenia lub rozpoznania zachorowania na chorobę szczególnie niebezpieczną i wysoce zakaźną, lekarz - kierując się własną oceną stopnia zagrożenia dla zdrowia publicznego - poddaje osobę podejrzaną o zachorowanie lub chorą na wspomnianą chorobę izolacji. Ponadto, państwowy powiatowy inspektor sanitarny, może, w drodze decyzji, nałożyć na osobę zakażoną lub chorą na chorobę zakaźną obowiązki określone w art. 5 ust. 1 ustawy, w tym w obowiązek poddania się izolacji (art. 33 ust. 1 ustawy). Natomiast zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 861 ze zm.) osoba, u której potwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2, ma obowiązek poddania się izolacji w warunkach domowych, chyba, że została skierowana do izolatorium lub poddana hospitalizacji.

Z powyższych regulacji prawnych wynika, że potwierdzenie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 na podstawie pozytywnego wyniku testu diagnostycznego powoduje powstanie - z mocy prawa - po stronie osoby zakażonej obowiązku poddania się izolacji w warunkach domowych. Skierowanie osoby zakażonej w/w wirusem do izolatorium może natomiast nastąpić w przypadku stosownej decyzji lekarza lub decyzji organu inspekcji sanitarnej nakładających obowiązek izolacji.

Niespójność rozwiązań prawnych funkcjonujących w obszarze diagnozowania zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz kierowania osób zakażonych do miejsc odosobnienia, a także specyficzna sytuacja osób w kryzysie bezdomności, wymagają wypracowania modelu postępowania, dzięki któremu, w przypadku potwierdzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2, osoby te będą mogły niezwłocznie otrzymać skierowanie do izolatorium i mieć zapewniony transport do tego miejsca odosobnienia.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), sygnalizuję Panu Ministrowi przedmiotowy problem, wskazując jednocześnie, że jego rozwiązanie jest pożądane zarówno z punktu widzenia konieczności zapewnienia osobom w kryzysie bezdomności rzeczywistego dostępu do systemu testowania obywateli w kierunku wirusa SARS-CoV-2, które jest elementem prawa do ochrony zdrowia, jak również z uwagi na realizację ciężącego na władzach publicznych obowiązku zwalczania chorób epidemicznych, do czego konieczne jest m.in. odosobnienie bezdomnych zakażonych tym wirusem w izolatoriach.

Z wyrazami szacunku,

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/